

21. gada-gahjums.

Makſa ar peefuhtischanu
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 kip.
" puſgadu 85 "

Makſa bes peefuhtischa-
nas Rihga:
par gadu 1 rub. — kip.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teek iſdohits ſeſ-
deenahm no p. 12 fahkoht.

Makſa
par fludinaſchanu:
par weenab flejas ſmallu
rakſtu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, lo tähda rinda
eenem, makſa 10 kip.

Nedatija un ekspedizijs
Rihga,
Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu- drukatawā pee
Pehtera baſnizas.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpachneels un apgahdatajs.

Mahjas weefis iſnahk ween reij pa nedetu.

No 48.

Sestdeena 27. November.

1876.

R o d i o j a .

Jaunalaabs ſinas. Telegraſa ſinas.
Eelfch ſimes ſinas. No Rihgas: veedimis behrns bes rohlaahm un kah-
jahn. No Pehterburgas: valtis eenemſchanas un iſdohſchanas. — Anglijas
iſtureſchanahs Turzijas leetū.

Ahr ſimes ſinas. No Wahzijas: Biſmarka wahri pahr Turzijas leetū.
No Sizilijs: laupitaju nebuhtchana. No Rūſijs: laudischanahs no
Kreeveem, — laupitaji, — nedrohtchana buhtchana. No Greekijas: iſture-
ſchanahs pret Turziju. No Bulgarijas: jauni waras darbi, nodariti pee
Bulgareem. No Deligrades: dohmu ſchirkchanahs pahr Alefniazi. No
Konstantinopelis: Turzijas buhtchana, — iſtariſchanahs us karu. No Tur-
zijas: pahr karu un meeru. No Kumenijas: iſreikloſchanahs us karu. No
Deenwidus Amerikas: pahr ſemlobipibu Brasilijs.

No dara brandvihns? „Us ſcho funkti.“ Grahmatu ſina. Sirſnigas
lubgchanaſ. ſina pahr uſſauſteem Rihga.
Peelikumā: Meera weeta pee Spirdina eſara. Graudi un ſeedi.

Jaunalaabs ſinas.

No Rihgas. Widſimes zeenigs gubernators, barons Uex-
tull kungs tai 24ta Nowemberi deenasta darifchanas aibrau-
zis us Pehterburgu un pa to laiku, lamehr ſche nebuhts, gu-
bernijas pahrwaldibu nodevis Widſimes gubernatora weetne-
fam, baronam Krüdener fungam.

— Widſimes ahrkahtigs (extraordin.) landtags, preekſch
kura notureſchanas ta attaufchana jaw dabuta, tilfchoht at-
flahts tai 3ſchā Februari 1877ta gada. Pahrpreesdama
muſchneku koniente ſanahſchoht tai 17ta Janvari.

No Pehterburgas. Tai 19ta Nowemberi muhju
augsta Keisara brahlis, leelfirſts Nikolai Nikolajewitsch, deen-
widus armijas wirskomandeeris, aibrauza us Kichenevu.
Pulkſten 1ndes vee bahnicha, no kureenes leelfirſts aibrauza,
bija leels pulks wirſneku ſapulzejuſches, bes tam wehl dauds
lauschu. Pulkſten puſzel diwōs leelfirſti us bahnusi abrauza
un ap pulkſten diweem pats wirskomandeeris leelfirſts Nikol-
ai Nikolajewitsch.

No Maſlawas teek ſinohts, ka tur drihſumā nonahſchoht
tas awiſchu laſitajeem jaw deesgan paſhſtamais Don Karloſs.

No Parihſes. Ka no tureenaa teek ſinohts, tad gaidama
ministeru pahrgröſſiſchana, jo wiſi ministeri gribohit no ſawa
amata atkahptees. Republikas presidents Mak Mahons mi-
nisterus luhdīs, lai tee ſawōs amatōs palekoht, bet ka lee-
lahs, tad gan bes pahrgröſſiſchanahs nepaliks.

No Londones. Anglu awise „Teims“ ſihmedamees us
Biſmarka wahrdeem, ko wiſch ſazijis pahr Turzijas leetū
(ſkatees to ſinu no Wahzijas) rakſtu tā: „Ir wihi, kaſ ar
mas wahrdeem wairak iſfala, nela ziti garas runas; ir wihi
kureem panahkamu pilna dſihwe dohd ihpachu ſpehku. Tahds
wihrs ir firſis Biſmarks, tapehz ka wina ſpreedums pee wi-

fahm tautu ſawarpigahm darifchanahm nemaldijahs, pee
kurahm wiſch dalibu nehmis. Wiſch ſtarp tagadejeem po-
litikas wiheem it tas gudrakais ahrigais politikas pratejs.
Tilai ſtaudigeem laudim wareja tahs dohmas rastees, ka
firſis Biſmarks gribejis Angliju us karu uſſtubinaht pret
Kreeviju, lai zaur tam abas valtis ſawus ſpehku ſamasinatu.

No Serbijas. Ka pa telegraſu atnahkuſhas ſinas ſino,
tad Turki pameera nolihgunius pahrkahuſchi: wini uſbruka
Serbu zemam Salakam un to ar waru atnehma. Zeemā
buhtdami Serbi zik ſpehdami preti turejahs. Winu ſtarpa
ſawu dſihwibu paſaudeja Kirejews. Ta Serbijā buhtdama
komisija atſina ſchahdu uſbrukſchanu par pameera laufchanu
no Turzijas puſes.

No Turzijas. No Turku puſes ſchahda us karu ſihmeda-
mabs telegraſa ſina islaista: Turzijas ministeri pahr Turzijas
ſtahwolli zitu valſtju wehſteekeem ſchahdu iſſtaidrojumu de-
wiſchi. Turzijas waldiba ſohlaabs preekſch tahm trihs pa-
valstehm, Boſnija, Bulgarija un Herzegowina, preekſch lik-
tohs pahrgröſſijumus veenent un iſwest un ſchin ſeetā pa-
klauſiht konferenzen ſpreedumam pēhž balsu wairumu. Bet
pee tam Turzijas waldiba eerauga par waijadſigu, ari ſaiveem
ziteem kristigeem pawalstneekeem ſihdfigus pahrgröſſijumus at-
taut. Bet kād weena ſeetā, par peemehru, kād Kreevija
kara-pulkus Bulgarija eeliku par drohtchib, ka pahrgröſſi-
jumi teek iſdariti, tad Turzijas waldiba to eeraudſitu par
kara-peefazijchanu (jeb ar ziteem wahrdeem: tad Turzija karu
ſahku). Bet kād Kreevija ſawus kara-pulkus Boſnija un Herzego-
winā, tad Turzijas waldiba tahdu buhtchana ne-eeraudſitu par
kara-eemeſlu (tas ir, wina tad karu nepeefazitu).

No Maſ-Asijas. No tureenaa nahl ſinas, ka Herakleas
pilsfehtā Turki padarijuſchi waras darbu, prohti wini bes
kahda eemeſla no pohtijuſchi tureenaa kristigeem brango ſkoh-
las namu un baſnizu apgahnijuſchi un to wini darijuſchi uſ
pilsfehtas pahrwaldneeka pawehli, kaſ prohtams it Turks.

Telegraſa ſinas.

No Berliues, tai 25. November. Biſmarks turejis runu
walſt ſapulze, kaſ no awiſehm teek uſſlaweta —

— Turzijas waldiba iſlaiduſe rakſtu, ka wina to par
kara-eemeſlu atſihtu, ja ſweſchi kara-pulk ſtiltu Turzijas
walſt datas eeliku.

Geschäfes finas.

No Rīgas. Kā „Rīg. Ztg.“ fino, tad Dr. Vanins pašneidsis iehadu finu. Tai 20tā Novembri pulksten 7 wa-kā Schauli schihdei Hindai Grin, kas pedishwo Maskawas Ahr-Rīgā Jarošlawas eelā № 52, pedsimā dehlijsch bes rohkahn un kahjahn. Behrinjch zitadi ir spirgts un wesels; kahjas winam paivsam truhkst (naw ne leelu ne žisku), turpreti rohkahai tilai plaukstes truhkst. Kā leekahs, tad ūhis krohplitis buhſchoht dsihwotajs, jo tee preeksch dsihwibas ustureſchanas waijadigee lohzelki (mahga, plauſchi u. t. pr.) ir kahrtigā buhſchanā.

No Pehterburgas. Kā Kreewu „Pehterburgas avise“ fino, tad 1875tais gads preeksch walsts isdohſchanahm un eenemſchanahm bijis lohti isdewigs. Genemſchanas bijusfas minetā gadā par 27,800,000 rublu leelakas nela eepreekschu bija aprehkinahs un ūalihsinajoht ar 1874ta gada eenemſchanahm tāhs wairak eeneja nela 18,700,000 rublu. Turpreti walsts isdohſchanas 1875ta gadā bija par 12,900,000 rublu masakas nela eepreekschu bija aprehkinatas. Abas sumas (prohti ta suma, kas wairak eenahza, un ta suma, kas masak tika isdohta) kohpā ſchaitoht isnahk 40,700,000 rublu un tā tad walsts rentejai atlakahs atlukums no wairak nela 40 milioneem rublu. Tahds leels atlukums pat tāhs bagatakahs walsts kājē tilai reti atlifjees un pahr ſchahdu atlukum wehl jo wairak jopreezajahs, tad apdohma, ka wehl ne desmit gadu naw pagahjuſchi, kur Kreevijai, fawas isdohſchanas ar eenemſchanahm ūalihsinajoht, israhdiyahs truhkums no kahdeem 60 milioneem. Bes augſham mineta atlukuma wehl ir ihpafch kapitale no wairak nela 85 milioneem, kas preeksch dſelſzeleem atlits, bet ko waijadigā brihdi ari zitur war isleetaht.

— Kreewu „Pet. aw.“ tai 1mā Novembri teek rakstīts is Konstantinopeles: Newar wairs nekahda ſchaubischanahs buht par to, kā istureſees Anglija, ja zeltohs kārſch starp Kreeviju un Turziju: waijaga tik paſkatītes ſchinī brihdi us Turzijas galwas-pilsfehtu. Kur tik pagreeſees, wiſur Angli: inschneeri, mechaniki, kugu-buhwetaji, zeetokſchni muhretaji u. z.; us eelahn, weesnizas u. t. t., wiſur tik Anglu waloda ween dſirdama. Tagad fabrauz admirati: Drummond nometahs pee lorda Olliota un darbojahs ar Turku flotes apſkatīſchanu, oħtrs admirals, Hay, apſkata arſenalus (kara-rihku magafines). Noprohtams, ka Angli grib vilnigi eepaſiktees ar Turku kāra-ſphekleem un winus, ja waijadigs, tuhlit iſrihkoht. Stahsta, ka us wiſeem Turku kāra-kugeem par kapteineem tilfchoht ūhtiti Angli. Flote ir nostahdita gar Aſlijas peefraſtu, no Beikoſa lihds Bujukderei, un gatawa, tā ka kārā brihdi war dohtees Melna juhrā. Preeksch ſaldatu un kāleelu wadiſchanas peenemti andeles damſugi, kas nu weenā kustefchanas no weenas weetas us oħtru. Neſen us Beikoſu atweda 3000 rekuhſchu, kas nu teek munſterefchanā mahlizi, kā ſtaħsta, ari no Anglu ofſeereem. —

Ahrſemes finas.

No Wahzijas. Wahzijas walsts ſapulžē nahks ari pee pahr ſpreeschanas Turzijas leeta. Bet eekam ſchihis pahr ſpreeschanas nogaidan, pañneegſim kahdu zitū finu pahr Turzijas leetu. Isgahjuſcho peektdeenu bija walsts ſapulžes preeksch neeki pee Vißmarka weesibas. Behz noturetas maltes firſts

Vißmarks ar ſaueem weeſeem fahla runaht par politikas leetahm. Kā jaw prohtams, tad runas drihs greeſahs us Turzijas leetu. Pahr Turzijas leetu runaht Vißmarks pē-mineja tohs trohna-runā iſfazitohts wahrdus: „labu ſatizibu ar wiſahm walſtim un ihpaſchi ar Wahzijas kaiminu walſtim uſtureht un ſtarp wiňahm gahdaht par meera uſtureſchanu, ja meers tiktū trauehts,“ un pē tam teiza, ka ſtarp tāh Wahzijai tuwaku ſtabwofchahm kaiminu walſtim ari pēekaitama Anglija. Wahzijas uſdewums efoht par meera uſtureſchanu gahdaht, bet Wahzija tatschu newaroht zitahm walſtim padohmu uſſveest, winas no dariſchanahm attureht, ko winas preeksch fawas dſihwes eerauga par nepeezeſcha-mahm. Ja kārſch ſtarp Kreeviju un Turziju nebuhtu iſbeh-gans un Kreevija ſchahdā kāra dabutu wiſrohku, tad Anglija warbuht bes iħtas kāra pēfazifchanas naħku Turzijai valiħgā. Jo apdohmigaka ta buhſchanā buhtu, tad Austrija minetā kāra tiktū lihds eewilka un zaur to winas rohbesħas tiktū apdraudetas. Pee ſcheem wahreem daſchi fungi peemi-neja, ka jaunakos laikos ſchaubotees pahr Austrijas dſihwibas ſpehku us turpmaku pastahwefchanu. Schahdas dohmas ne-efoht pareiſas, Vißmarks fazijs, ka par ſchihis walsts dſihwibas ſpehleem ſchaubotees. Weena walsts, kas zaur iſchetrū ſimtu godu weħsturi ſaueenota, tik drihs ne-iſſchekħst; buhtu mulkiba, tad tā dohmatu. Us Wahziju ſihmejotees Vißmarks fazijs, ka Wahzija atrohnahs labā buhſchanā, tapeħż ka wina preeksch ſewis nela negeħroht; bet wina ġħo buhſchanu paſaudetu, ja wina us kahdu puſi wairak nosletohts. Kad kārſch kahdu laiku buhſchoht vloħſiſees un upurus aprihjis, tad jo drihsak ko eepheħſchoht pee meerigas iſlihgħchanas. Wahzija efoht droħſha zaur ſawu ſtiprumu uu zaur to buhſchanu, ka wina preeksch ſewis nekahdu labumu negrib eeguht un wina dauds ko eepheħſchoht us meera nobibinachanu, ja wina tilai to iħsto laiku (iſdewigo brihdi) preeksch tam no-gaida. No Anglijas puſes turoht nepareiſas dohmas, ka trihs keisaru waldbu weenprahħiba tagad wairs ne-efoht taħda, kahda ta ſenak bijuſe. Tāhs iħsumā ſanemtas buhtu tāhs dohmas, ko Vißmarks iſfazijis, ſihmedamees us Turzijas leetu. Kā redsams, tad peħz Vißmarka dohmagħi Wahzija natureſees us Anglijas puſes, bet paliks neħarrgħoħsami pee triju keisaru ſaue-nibas. Pahr to jaw ſawā laikā ſiaqom, ka Anglija raudsja Wahzijai ne-ustizibu zelt pret Kreeviju un to peedabuht us ſawu puſi. —

No Sizilijs. Jaw dasħu reiſu tilak ſiaojuschi pahr laupitaju nedarbeem, kas no jauna atkal peerabdi, ka laupitaju nebuħſchanā leekahs Sizilijs buht ne-iſniħzina jama. Tagad atkal lajām finas pahr Sizilijs laupitajeem awiſes, prohti wini tai 23 fčha Oktobri bija fakħrujchi Anglu kaufmani, wahrdā Rose, is Palermas pilsfehtas un to aħħra li nela idha waħda, lihds mineta kaufmana familija jeb peederigeewi wieneem nebuħſchoht 400,000 lihru (kahdi 100,000 rublu muħfu naudā reħkinajoht) iſpirkħanas naudas malfajuſchi. Praſita nauda tika nomafata un kaufmanis Rose tika tai 12tā Novemberi no laupitajeem us briħwahm kahjahn atlaisti. Kahds fungi is Neapeles pilsfehtas tureenās awiſes eelika rakstu, kura wiſch ſawus tauteſchus Sizilejſchus uſaiginaja, lai tie tik dauds naudas ſametoht, ka minetam kaufmanam waretu no laupitajeem atnejto naudas sumu atlħidſinah, jo tas efoht wiſai Sizilejſchu tautai par kaunu, ka ſweſħinekk, kas winu ſem ħi par wiſeem abraukuſchi, teeloht us taħdu negeħligu wiħsi aplaupi, jo zitadi neweens nedriħtſeſchoht

us Siziliju atbraust. Us ſcho atbild zita kahda Sizilijas awise, fajidama, ka naudu newaijagoht wiſ ſameſt, jo zaur to tikai laupitaju nebuſchanā tiktū pabalſtitā; bet waldibū waijadſetū luht, lai wina ar ſaweeem ſchelkēem rau- goht laupitaju nebuſchanu iſnihzinat. Schij awisei ari pilniga tajniba, bet pee tam ari naud ſeedsams, ka waldibai deſgan gnuhti naheſees laupitaju nebuſchanu pawiſam if- deldeht, jo ta tur jaw par dſitu ſaknes laidufe. — Schē klah ſeeleekam wehl ohtru laupitaju ſtiki, kas winu pahr- drohſchibū rahda. Tai 11tā Novemberi 6 laupitaji uſbruka kahdam kaufmanim paſcha mahjā, kad wiſch patlaban rihtā agri durwiſ attaſija; tam ſchuuhzamu tabaku ožis eefchah- dami, gribija to ar waru ratōs eegrubſt un prohjam aifwest. Bar laimi wina dehls ifſirda, ka tehwis pehz palihga fauza; pakehra flintu un no ohtras tahtas us laupitajeem iſchahwa. Laupitaji zaur tam iſbeedeti aifchmauzga prohjam.

No Ruffchukas teek tā ſinohts: Baidiſchanahs no Kree- weem arweenu paleek leelaka un tā ſakoh tureenās eedſh- wotajus pawiſam pahrmahkuſe. Wiſi, kam ihpachas wai- džibas naud pilsfehtā palift, atſtabi Ruffchuku un aifdohdahs pa datai us ahrſemehm, pa datai us Warnu un Konſanti- nopolii. Pat tee Turki, kas paſaujahs us Ruffchukas zec- tohſchna ſiprumu, ari tee ſawu mantibu rauga drohſchā weetā paglabaht. Tee jo pahrtikuſhee gahda, ka wim ka- ram iſzelotes waretu ſawas familijs aifſuhtih. Schi bai- diſchanahs no Kreeweem jeb Kreewu-bailes, kas tikai preefch kahdahm denahm raduſehs, teek no laupitajeem Tſcherkeſeem iſleetata, lai waretu ſawu wezu laupiſchanas darbu atkal uſ- ſahkt. Schini pawahlē dauds weetahm dſird ſcheljameſ pahe laupitaju nedarbeam un pa leelzekeem wairs nedrihſt drohſchi braukt, lai no lanpitajeem netiku aplaupiti. Us taudu wiſi braukſchanā no Ruffchukas us Turnowu gandrihs pa- wiſam kaweta. Amatneeki un ſemneeki, kam nekahdu ſchau- jamu eerohtſhu naud, nedrihſt wairs pa mineto zetu braukt. Diwi ſemneeki un weena ſeewa tika ſchinis deenās aplaupiti, nokauti, un breeſmigi ſakapati. Turzijas waldibai gan ſchi nebuſchanā ſinama, bet wina tagadeju politikas ſtahwokli eevehrodama, nedrihſt peenahkam ſtingri pret ſcheem Tſcher- keſchu pulkeem preti ſtahtees. — Tik dauds pahr tureenā ſulſchanahm peeminejuſchi, ari kahdu wahedu ſazifim pahr iſeihſchanahs us kare, ka no tureenā ſteek ſinohts. Wiſi Turku kara-damſkugi un tā noſauktee monotoru-kugi, kas pa Donawu brauza, dabuhn Anglu komendantus. Tai 12tā Novemberi Ruffchukā atnahza Anglu juhreas wirſneeki. Smu- kōs mundeerōs gehrbi wini pee taudim ſazehla leelu eewe- roſchanu. Tai 19tā (1mā Dez.) Novemberi minetee Anglu wirſneeki eestahſhotees Turku kara-deenastā. Turzijas waldiba ſho Anglu wirſneeku atnahſchanu us tam iſleeta, tautai tafs dohmas eeteildama, ka Anglija ar wiſeem ſaweeem ſchelkēem nahſchoh ſchelkēem Turzijai palihga. Ta par peemehru kahda Turku awise „Tuna“ paſneeds ſchahdu newifai tizamu ſinu: „Kā mehs dſirdam, tad Anglijas lehnineene atſuhtijus ſultonam rafli, kurā wina apſohlahs Turzijai palihgā nahkt, ja Kreewu-Turku kafch iſzeltoh.“ Prohtams, ka Turki ſchahdai iſpan- ſtai ſinai pilnigi tizehs. Kā dſird, tad Turku armija doh- ſhotees pee Donawas. Eelfch Warnas teek preefch ſalda- teem ſchuhitas ſeemas drehbes. Egip̄tes lehnin ſch Turzijas waldibai dahwinajis 250,000 ohleſchhu wadmalas un 70,000 pahru ſahbaku.

No Greekijas. Pahr iſtureſchanahs ſtarp Greeziju un Turziju runajoht jaſaka, ka no Turzijas puſes nemiaſ pahr to neſchaubahs, ka Greezija fataiſahs us karu. Art jaw ra- duſchahs peerahdiſchanas, ka Greezija nodohmajus Teſalijs un Epiruſe (Turzijas pawalſtes ar Greeku eedſhwotajeem) eebukt. Lai gan heidſamā laikā Greezija reiſahm ſazijuſe, ka wina no kara buhſchanas attureſchotees, tad tomehr Tur- zija ſchahdai iſſazijchanai netiz; bet wina ſawās rohbeschu pawalſtes wiſus waijadfigohs darbus ifdara, lai no Greezijas uſbrukſchanas netiku pahrſteigti. Tahs diwi pilsfehtas, Lar- rijs un Janina, teek apſtiprinatas,zik labi to nu ahtrumā war ifdariht. Skanſtes tur teek roltas un darbus pahrauga gan paſchu gan ahrſemes inſcheneeri. Maſi kara-kugi aifwed kara mantas un leelgabaluſ; wiſupirms Larrijs teek tahdā buhſchanā eegrohſita, lai wina uſbrukſchanai waretu us kahdu laikū preti tureeſe. Lai Teſalijs un Epiruſi waretu aifſtab- weht, tad turv tifſchoht aifſuhtiti kara-pulki. Kā no Jani- nas teek ſinohts, tad tureenās pawalſtes Greeki ſlepeli eegah- dojotees kara-eerohtſchus, lai waretu pedalitees, tad Gree- kija tur eebuktu.

No Bulgarijs. No tureenā ſteek kahdai Austrījas awisei rakſtihts pahr waras-darbeam, ko Turku ſaldati pee Bulgareem nodarijuſchi. Wiſa Niſchawas apgabalā kā ari Marizas apgabalā Bulgareem tā pat kā lihds ſchim dauds kas japa- zeſch no Baſhi-Bozukeem. Katru deenu noteekahs tee breeſmi- gakee waras darbi. Sofijas pilsfehtā, kur zaur ſawu ne- prahtrigu iſſchkeedechanu paſhystamais Wali Maſar-Baſcha peemiht, iſgahjuſchā nedelā bija 1700 Bulgari, kas bija preefch braukſchanas peenemti un wineem bija apſohlito 12 piasteru (Turku nauda) par deenu makjas un pahrtika, kahdu Turku ſaldati dabuhn. Kad nu nabaga Bulgari no ſawas braukſchanas ar ſaweeem rateem no Aleſfinaz, pa leelakai datai noscheljoma buhſchanā, pahrbranža, tad wina iſluhdsahs no mineta Wali Maſara-Baſchas, lai wineem apſohlito algu iſmakſajoht un pee tam ſcheljohs, ka wineem apſohlito pah- rtiči pa leelakai datai nedewuſchi. Wali-Baſcha, kam ſchim brihſham nekahdas naudas naud, jo wiſch wiſu krohna naudu preefch ſawas pils buhweſchanas iſtehrejſis, newareja Bulgareem wina peenahkamo algu iſmakſah; kad nu Bulgari ar tukſcheem wahrdem negribeja liktees atraiſitees un pils preefchā noſtahjuſchess, paſika tur ſapulzejuſchess ſtahwoh, tad Wali-Baſcha, Bulgareem ne wahrdia nezazidams, lai ei- joht prohjam, atſelleja ſaldatu pulku un lika us newainigeem Bulgareem ſchaut. Bar laimi ſchahveeni rets kahds trah- pijs: weens Bulgari ſika noſchauts un tſchetri eewainoſti. Nabadiſni Bulgari par kallu var galwu aifbehga us mah- jahm, kur nu wina gaſda, lihds Wali Baſham nauda buhſ un wiſam patikſees wineem aifmakſah. Lai nu kahds ſaka waj tahta ir ſahrtiga un tajnā waldiba, kur tahtas pahre- ſtibas noteek, un waj tahta (Turku) waldiba to pelna, ka wina teek iſtureta un atbalſtita.

No Deligrades. Kā awiſes jaw ſinojuſchus, tad ir ſa- ſtahdita komiſija no leelvalſtju puſes, kas lai rohbeschus no- ſaka ſtarp Turzijas un Serbijas kara-pulkeem pa pameera laikeem; bet kahdas ſinā ſtagad atnahkuſchus, tad ſtarp komiſija lohzekeem pahr daschahm punktehm raduſehs dohmu neweenadiba. Ta par peemehru tai 18tā Novemberi mineta komiſija tureja ſawu ſehdeſchanu, kurā vakkawnecks Vefchinins, Serbijas weetneeks, pagehreja, lai Turki Aleſfinazi, kas

tagad winu rohkās, atdohdoht atpakač Serbijai, tapēčz ka Turki Alekfinazi eenehma pehz pameera noslehgščanas. (Tas notika tā: Turki fahla Serbus fakaut un Serbijas siests, tāhdās sprugās buhdams luhds muhsu angstu kēsaru un tā tad tika Turzija pee pameera zaur Kreewiju pēfpeesta, lai welta asins isleefchana beigtohs. Pameers bija noslehgts; bet eekam ta fina us Sebiju atnahza, pa to laiku Turki bija Alekfinazi fawā rohkā dabujuschi, tapēčz ari Lefchinins pagehr, lai Turki Alekfinazi atdohdoht Serbijai atpakač.) Turzijas weetneeks jeb komifars, Aziz-Pascha, ſcho pagehreſchanu nepeenehma uu wina dohmahm pēbeedrojahs Austrijas weetneeks palkawneka leitnants Raabs un Anglijas weetneeks generalis Kembals; turpreti zitu walſtu weetneeki jeb komifari pēbeedrojahs Serbijas weetneeka taifnam pāſijumam. Kad nu starp komifareem dohmu weenadiba nebija panahlama, tad nospreeda, pee waldbahm paſchahm rafſtiht, lai winas gala ſpreedumu ſchinī leetā nosaka. Ar rafſtichanu, kā jaw prohtams, aisees atkal faws laiks, un ja wehl kahdi kawekti rastohs, tad weegli waretu notilt, lai komifija nebuhs wehl fawas darifchanas beiguſe, kad jaw pameera laiks buhs beidsees. Pameers, kas us diwi mehneſcheem tāi 20tā Oktoberi tika noslehgts, beigfees tāi 20tā Dezemberi.

No Konstantinopeles. Tīk lab ſirsta Gortſchalowa rakſis, kura tā iſſazichts, ka Kreewija ne-iſeijoht us Turzijas uſwarſchanu, bet us Kristigo liktena atweeglinaſchanu Turzijā, kā ari lorda Loftuſa rakſis naw neko eephejuschi us Turzijas buhſchanu. Zai gan Turzija fawu weetneku preefch konferenzen iſwehlejuſe, tad tomehr buhlu maldifchanahs. ja dohmatu tā Turzija padohſees pilnigi konferenzen ſpreedumeem. Kahds is Turzijas minifteem us ſcho leetu ſihmedamees runajis eevehrojumus wahrduſ, prohti winſch fazijs: „Mehs behdu bikeri dſerſim, bet ne wiſ lihds dibenam. Mehſ ſinam, kas mums is „Kioſk Medjidje“ gaidams (ta noſauz to pils datu, kura konferenze fawas fehdeſchanas noturehs). Schahdeem wahrdeem jeb dohmahm peelihdſinajotees tad ari Turzija ſtipri ween un leelā mehra us kaxu iſrihlojahs. Jo leelaku eevehroſchanu pelna Turku armija pee Erſrumas. Ar wifeem ſpehkeem puhlejahs ſcho armiju pawairoht lihds 150,000 ſaldatu, pee kam ari teek pēſkaititi kahdi 15 lihds 20,000 Kurdu un Tſcherkeſchu, kas nepeeder pee kahrtigeem kara-pulkeem. Turku kugi weenumehr wed ſaldatus un kara-mantas us Trapeſuntu, no kureenas tee teek taħlači fuhtiti us Erſrumu. No teem kara-pulkeem, kas ſtabw Herzegowinā un Albanijs, teek leela dala fuhtita us Schumlu. Egiptes kara-pulku, kas ſtabw ſem Mehmeda Ali-Paschas wadiſchanas, gaida ſchinis deenās atnahlam Konstantinopelē, kur tas paſeemu valiſchoht, ja waijadiba ne-aſtaſtohs, to ari us Schumlu fuhtiti. Pee beidsamahs rekrufschu nemſchanas tika 150 bataloni is rekrufſcheem jaſtahdiht, kas, kā rekrufſchi jeb jauni ſaldati preefch karofchanas mas wehl derigi, tīk fuhtiti us Turzijas Aſijas pawalſtehm. Turku tauta wiſus no waldbahs winai uſliktohs upurus panei pazeetigi un bes kurneſchanas. Schahdā buhſchanā Turku tauta peelihdſinajahs apgaiſmotahm Čiropas tautahm. Turku tauta, meerigi padohdamahs fawam liktenim, gaida us turpmaleem notikumeem; bet ne tahds meerigs prahts ir kristigeem, ſkatotees us nahlamibū. Pat ſchihdi, no ſchahdas nemeeribas fragabti, grib ſinah, kahds liktens wineem zaur pahrgrohſſijumeem buhſchoht gaidams. Schihdu wirſabineris Konstantinopelē pee waldi-

bas pēprasijs jeb luhdsis, lai iſſkaidrojumu dohtu pahr winu gaidamo likteni. — Tee Greeki, kuri ir Turzijas pawalſtehm, ir pawifam zitadā nemeeribā. Wini negrib neko ſinah no brihwibahm un ihpafchahm teesibahm preefch Slahwu kristigeem. Ari wini grib pahrgrohſſijumus, bet preefch wiſeem kristigeem weenlihdsigus, pee tam draudedami ar fazelſchanohs us dumpi, jo wini ſaka, la Turzijā tikai waroht panahkt leelakas brihwibas un teesibas, kad us dumpi fazelotees. Bet lihds ſchim wini tikai ar luhgſchanas rakſteem pee Turku waldbahs to rauga panahkt, jo no dumpja fazelſchanahs neko wehl nekur nemana. Tahs Turku pawalſtehes Epiruse, un Tefalija eefneugſchas tāhdus luhgſchanas rakſus, pee tam peeminedamas, ja nemeerneeku pawalſtehm leeſlakahs brihwibas neka winahm attaſtu, tad tas iſſkatitohs, it kā nemeerneeki par fawu dumpjoſchanohs dabuhn atlihdsi naſchanu zaur leelakahm brihwibahm un ja Turzijas waldbahm grib tā dariht, tad jo drihsak tas peekristu Greeku pawalſtehm. Bet Greeki negrib zitadas teesibas, kahdas ziteem Turzijas kristigeem pawalſteekeem tīks pēſchiktas, bet ar teem weenlihdsigas teesibas. Tapat ari Armenijas kristige paleek nemeerigi un negrib ſcho iſdewigu brihdi ne-iſleetotu garam palaift, bes ka kahdas brihwibas ari preefch ſewis nebuhtu iſkarojuschi. Ja konferenze wiſus ſchahdus pāſijumus gribehs eevehroht, tad winai buhs daudis ta darba un gruhti zerams, ka lihds pameera beigſchanahs ſpehs wiſu pabeigt.

No Turzijas. Ta Kreewu awiſe „Pycc. Mipъ“ pahr Turzijas buhſchanu rakſta tā: Waj karſch waj meers gaidsams tas pee tagadejas leelwalſtju politikas buhſchanas ſtabw Anglijas rohkā, kura atkal fawu iſtureſchanohs eegrohſhs pehz teem panahkumeem, kahdas lords Salisburi, ar leelwalſtju waldbahm farunadamees, buhs panahzis. Salisburi gan pee baſchas waldbahs buhs atradis, kas wina dohmahm peekricht, bet gan nekur wiſch nebuhs draugus jeb beedrus eeguviſis, kas Anglijā palihgā nahktu, kad ta kaxu fahktu. Parihſe un Wiñē wiſch atrada lohti laipnu uſnemſchanu, bet zita neko nepanahza, tikai Berlinē wiſch to dabuja ſinah, kas tā ſakoh tā Anglijas iſtureſchanohs Turzijas leetā pawifam pahrgrohſſia. Tā tad tāfnaiba ſakoh bija Wahzijai pēſchiktas pahe kara- jeb meer-a-nolemſchanu ſvarigus wahrduſ iſſazicht. Kā jaw bija dohmajams, tā ari notika: Wahzija fawas dohmas par labu iſſazija apſpeſteem kristigeem, un newis Turkeem, par labu apſpeſteem, kalpinateem kristigeem Turzijas pawalſteekeem, par labu wini apſargatajai Kreewijai. Tā nu Anglijai nebiha iſdeweess fawu mehrki panahkt, prohti pret Kreewiju ſew ſee zitahm leelwalſtum draugus panahkt, jo Austria, Franzija un Wahzija kara ne-eelaidiſees pret Kreewiju, atſhdamas, ka Kreewijas pāſijumi ir tāfni, kas tikai pagehri kristigo liktena atweeglinaſchanu Turzijā un wiſadi grib meeru Čiropā uſtureht. Draudsiba starp Kreewiju un Wahziju atkal paſiukſe ſipraka un to fajuht wiſa Kreewu tauta. Kreewu tauta naw tahda, kas to no winas kaimineem parahditō labu prahlu un draudsibu aſmirſtu un fawu prahlu grohſa pehz katra politikas wehja, — tahda Kreewu tauta naw. Wina nekad nepeemirſhs, ka Wahzija pret kalpinateem kristigeem tu-rejuſe labu prahlu. Schi nelaimigo gruhtdeenu atſwabinaſchanā, ko Kreewija ar Wahzijas politikas pēpalihdsiſchanu iſdarihs, buhs jauna ſtipra draudsibas ſaite starp ſchihm abahm ſtiprahm kaiminu walſtum.

No Rumenijas. Pahr Rumenijas armijas iſrihloſchanu

un nostahdiſchanu teek no Galazes ſchahdas finas paſneegtas. No 6ta Novembera fahloht ta gar Donawas leelupi uſtahdita Rumenijas armija ir us Kreewijas rohbeschu puſes de-wuſehs. Bat tas masä Walachijä nostahditais kara-pulks dabujis pawehli, lai us Jazi pilſehtu aifdohdahs. Kapebz kara-ministerija ta daroh, to ta iſſkaidro. Bija eeneſlis dohmaht, ka Turzija nodohmajuſe fahlt uſbrukſchanas karu un ta tad par Donawu pahri eefchoht. Rumenijas waldiba gribuja zaur tam peerahdiht, ka wina negriboht, ka Turzijas armija zaur winas rohbeschahm eedama wina uſ tahdu wiſſi karoſchanā eewilktu un tamdeht nostahdiſa fawus kara-pulkus uſ Donawas uves kreijo malu. Us tam ſihmedamees Turzijas leelwefirs Rumenijas weetnekan Konstantinopel iſfazija, ka Turzijas waldiba, ewehrodama Paribzes nolihgumu, zaur ſaveem pulkeem ne-aſnemſchoht Rumenijas rohbeschahs, bet ari sultans gaidoht, ka Rumenijas firſts ari fawus peenahku-mus iſpildihs, kas winam zaur mineto Paribzes nolihgumu uſlitti. Zaur ſchahdu leelwefira iſfazifchanu tad nu Rumenijas waldiba atſina par derigu, ſaveem kara-pulkeem liſt weetas pahrmaintiht. Bitadi nekahda pahrgrohſiſchanan tureen-nas buhſchanā naw manama. Kara ministeris tapat ka lihds ſchim puhlaſs par kara-ſpehla iſrihkoſchanu. No tahm ahr-ſemēs pirktahm 70,000 ſlantahm jaw 40,000 ir pa Kreewiju uſ Jazi atwestas. Schihs tilks ſtarb fahneeku bataloneem iſdalitas. Beidsamās beenās tilka 1800 ſirgi preekſch jahneeku pulkeem; preekſch leelgabalu weſchanas jaw ſirgu deesgan. Preekſch 118 leelgabaleem teek tagad ſagatawoti waijadsigee daikti jeb riſki. Tad ari tuhlfotſchahm rohlas ſtrahda, lai waretu preekſch kara-wihreem ſeemas mundeurus paſchuht. Browante ir jaw ſagahdata preekſch 90,000 ſal-dateem uſ 4 mehneſcheem. Bet walſts zaur ſcho kara-ſpehla iſrihkoſchanu uſ karu ir nahluſe leelās iſdohſchanas un wi-nai bija jauni walſts parahdi ja-eetaifa. Kara-ſpehla uſ-tureſchanan ſchahdā buhſchanā makfa katu deenu wairak neka 60,000 rublu. Zaur tahdahm leelahm iſdohſchanahm waldibai rohnahs naudas truhkums; walſtei ari naudas eenem-ſchanas paleek masakas, tapebz ka zaur gaidamu karu andeles un fabriku-buhſchanan paleek kluſaka. Daschi (ihpaſchi eelfch Maldaivas) jaw fahk pret waldbu kurneht. — Pahr Rumeniju jo plajhas finas paſneedsam, tapebz ka ta ſtarb Kree-wiju un Turziju atrohdahs um ja karſch iſzeltohs, tad wina ari tilks ajuemta.

No Deenwidus-Amerikas. Deenwidus Amerikā, ka laſi-tajeem ſinams, atrohnahs Brasilijs kejara walſts, kas no da-bas deesgan bagati apdahwinata, bet zaur daschahdm nebuhiſchanahm, ihpaſchi zaur wehrgu tureſchanu, naw ſpehjuſe nahkt pee tahdas garigas attihſibas un laizigas lablahſchanahs, kahdu zitas walſts muhſu laikd ſafneeguſhas un ka leekahs, tad wina, prohti Brasilijs, arweenu wehl diltaki grims un naw paredſams, kad wina labaki laiki rafees. Virgoſhana un ſemlohpiba ir tee leelakee mantas ruhki, kas walſti peewed pee bagatibas un lablahſchanahs. Ar ſemlohpibu pawifam plahni eet Brasilijs; ſemi tur tikai apſtrahda wehrgi un ta tad gan prohtams, ka wehrgu rohlas ſemlohpibu uſ augſtako ſtahwolli nepazels. To ari Brasilijs waldiba atſina, ka ſemlohpiba, melneem wehrgem ſtrahdajoht, neplauks, bet zeltohs, kad Eiropeſchu rohkas ta nahktu. Te ari iſde-wigs brihdis radahs. Preekſch tahdem 30 gadeem pee Brasilijs nonahza kahds lunga, wahrdā Sturzs, kas waldbai

peefohlija meerigus ſemlohpibus if Eiropas atwest, ka ſemlohpibu waijadfiga ſahrtibā un peenahkamā pilnibā eegrohſitu, ja teem waijadfigu ſemi eedohtu un brihwu pawalſneeku teeſibas atlautu, un Sturzs buhru fawu apfohlijumu iſpildijs, jo wiſch gribuja uſ Brasiliju nowest menonitus un baptiſtus, ka Eiropā negribuja valikt, tamdeht ka wineem tur bija kara-deenastā ja-eestahjhahs; bet Brasilijs waldiba ſcho peefohlijumu atraidija, negribedama jauneem eenahezejem praſitahs teefibas atlaut, wina dohmaja zitadi iſſlihdsetes. Wina uſ aizinaja ſtrahdneekus if Wahzijas uſ nomeſchanahs un ari dauds ſtrahdneeku turp aifdewahs, bet zaur ihpaſchu riſkoſchanahs atnahzeji tillab ka par wehrgeem tur palika, prohti, par tam gahdaja, ka wini leelos parahdös nahza un kamehr wini bija parahdneeki, tamehr wineem pee ſaiveem parahda dewejeem japeleek par ſtrahdneekem jeb taifnibu ſakoh: par wehrgeem. Schi nebuhiſchanan palika til leela, ka Wahzijas awiſes un ari zitas fahla rakſiht pret balto laufchu (Eiro-peſchu, ihpaſchi Wahzeſchu) wehrdſinaſchanu Brasilijs, pee tam wiſeem aifgahjeem uſ Ameriku pеekohdinadamas, lai ſar-gahs, ka nekriftu Brasilijs wehrdſibas nagōs. Tahdas taħs leetas bija lihds ſchim Brasilijs. Tagad nu laſam awiſes, ka menoniti Kreewijā aifſuhiſtijſchi fuhtnus uſ Ameriku, ihpaſchi uſ Brasilijs, lai tee apſkatitohs tureen-nas buhſchanu, waj ta ir taħda, ka tur deretu nomeſtees uſ pastahwigu džihwi. (Ka to ſawā laika jaw ſinjam, tad daschi menomiti no Kreewijas uſ Ameriku aifgahjuſchi, bet teem lur deesgan ſlikti klah-jahs, ta ka gruhti, fuhrri noschehlo, Kreewijā atſtahjuſchi, kur til labi wineem klahjahs, un tamdeht tagad fuhtnus aifraidiſiſchi, lai neſinadami nelaimē ne-eefkreetu). Subtui, Braſilijs nonahkuſchi, atrada, ka Brasilijs nekahds labums naw panahkam, nemas nerunajoht no taħs lablahſchanahs un pahrikſchanas, ko menoniti Kreewijā panahkuſchi. — Tagad gan Brasilijs koloniſtus (taħdi, ka ſi džihwi nomeſdamees ſemi apſtrahda, amatus kohp u. t. pr.) ſem taħdeem nolih-gumeem peenemu, kahdu minetais Sturzs wi-nai preekſcha lika; bet mi ir pa wehlu. — Kad Brasilijs pee labem lai-keem kluhs, ka to war noſaſiht; bet tilk dauds gan war no-lemt, ka pirmoſ pahrdeſmit gaddoſ tas nenotiks.

Ko dara brandwihns?

Preekſch fahdeem gadeem atpafal man gadijabs weenu ne-deſtu ar kahdu mihiſigu fungu kohpā zeloht. Behz daschahm farunahm dabuju ſinah, ka wiſch efoht ahrste, no ahrſemehni mahjās nahkdams, kur tas efoht kahdu bagatu fungu zaur fawu mahkſlu no nahwes iſglahbis.

„Kad Juhs to warejat, mihiſais dakteria kungs,“ es teizu, „kad Juhs warbuht ari man waretut lihdſeht.“ Subdjejohs wi-nam, ka jaw labs laiks, kamehr man ehdeena ſawahriſhana maħgā ſamaitata un ka ne reti ſlikta ſirds uſ we-ſchanu laufchahs. — Zaur manu fuhdſeſchanahs eefahlaſs it ihpaſcha waloda. Wiſch mani uſkatiſahs zeeti ar ſawahm melnahm azim, it ka zauri redſeht gribedams; tad fa-zijsa ar ihfeem wahrdeem: „Ac Jums war, draugs, wehl flik-taki tilk!“

„Lai Deewiſ paſarga!“ eefauzohs nobihjees. „Kas pee tam gan wainigs, kad ſinatu no tam fargatees?“ —

Wiſch atbildeja: „Es ſinaju jaw preekſch tahdahm deenahm, kamehr meħs kohpā zelojam. Tas fchnapſis, ko Juhs dixerat, ir pee wiſa wainigs, kaut gan Juhs dauds nedixerat,

par peemehru no rihta us tukfchu firdi weenu glahsiti brandwihna, pehz pufdeenas weenu glahsiti prohwijcha, launaga un wakarā wehl weenu."

"Ei, Juhs ar mani johkojatees, daktere kungs!" es issauzu; weens pa relam dserts schnapfitis newar flahdeht. Tas dara man patihlamu dsihwi, preezigu firdi, filda wehderu, un wihs labaki eet us preekfchu. Patteesi, es Jums faku, wifa pa-faule isskatahs pehz prahdigas schnapfchu dserfchanas dauds preezigaka kā bel fcha."

Dakteris atbildeja: „It riktig! To wtsu dara dedsina-tais uhdenis, tadeht ari wif fcho dsehreenu tā mihle. Bet ohtra wihse now wis tik labi; winsch dara zilweku meegainau, gruhus kaulus, famaita mahgu, ka newar labi ehdeenu sagremoht, un pehdigi famaita afnis ahderes, zaure lo muhschigs drudsis peemetahs, un ari zitas daschadas slimibas ahtaki peelihp un jo negontas pee ahrstechanas ir, neka pee teem zilwekeem, kas stiprus dsehreenus nemos nedser."

O! daktere kungs, Juhs jaw pa dauds trafi to leetu is-skaidrojat," bija mana atbilde, "tas war buht gan, bet it pee leeleem dsehrejeem."

"Ne, nemos, mans draugs," dakteris atteiza, "ta buhshana jaw ari pee Jums ir. Lai Deewa pafarga no koleera fehgas; Juhs buhtu tuhlti winas upuris. Anglijā nomira fepfinas astoldatas no teem ar koleera fehrgas apfirgufcheem, un prohti no tahdeem, kas il deenas labprahf fawu schnapfitt dsehra.

Juhs us to warat palantees un tas ir isprohwehts, ka no desmit jauneem, sliptreem zilwekeem, kas no diwdesmita lihds diwdesmit trefcham il deenas ne wairak kā weenu glahsi schnapfcha dser, pehz desmit gadeem peezi buhs nomirujschi, un tee ziti no fchi laika tohp slimī."

Bet mihlais daktere kungs, pafaulē atrohdahs ari tahdi zilwei, kas ne dsehrajit, bet schuhpji ffauzami un tomehr pee fawas brandwihna glahses wezumu un firmus matus peedishwo."

No fawahm dohnhahm nenogrohsams, dakteris atbildeja: „Lee wezee neprachas, eevehrojat tilai labi, un Juhs at-fhfeet, ka wini neween fawus meejas spheklus, bet ari prahfu saudejuschi. Skatarees tik winu stihwas, apjukufchās azis un winu rohku drebechhanu! Kas schuhpim tehwam noteek, tas wina behrneem ja-iszeesch. Wini aug wifadas newefeliba pilni, un ja brandwihnu tapat bruhke kā tehws, tad mirst preekfch peedishwota diwdesmit un trefcha gada."

(Turpmak beigums.)

„Us fcho funkti.“

Lautas bruhkeem schinis latids deemschehl usgahjuks ta sehrga, ka — waj mahzihits jeb nemahzihits, bagats jeb nabags — bes prozeses newar buht. — Dsihwo fawā starpā nemeerigi un lad nu iszekahs strihdians, tad ja-eet pee peederigas teesas; bet ab-jeem jaw sinams taisniba newar ihnahlt, tapehz weenam japshele. — Waj gan paleek ar spreediumu meerā, — ne dohnhahm, — metahs tik tuhdat us pilsfetku pee „apilahta.“ Wairak mahzitee un leelu malu turetaji gan nu fina weenu no ristiga-jeem adwolatetem usmelleht un las it pareissi, tad fahds netais-nibu gribedams no fewis noskrabt, usmelle tahdu wihru, kas likumus studeerejis, tam eet par taisnigaku padohma deweju un aiftahwetaju pee augstalahm teesahm, jeb, tad redsams, ka tais-nibas metletajs warbuht yats wainigs, tam tuhdat pafaka, lai labal paleek meerā un ne-istehre naudinu par welti. — Bet so vara dauds no muhsu wihreem? — Lee tuhdat usmelle schenki tahdu pilsfetka gudrineefu, kas tohs par buteli alus nowed pee „apilahta;“ nu fur tad gan? — Ja, tē nu buhtu dauds so

stahstiht; nemsim tagad tik to ihsalo zelu, un tas wed teesham pee kahda no teem tā nosaukteem „faktineeem“ jeb faktu adwolatetem (lailam fchohs wihrus tapehz tā nosauz, ka tee mehds vishwoht nik slusās pilsfetka malu-seldās, kur pilsfetneeti masak pastraigajabs un tapehz dauds neredi, kahdi kaudis tur ee-eet un iseet.) Beenigs faktineeks nu eeraudsijis, ka wina „fakteris“ tam atkal kahdu slimneku peewedis, lepni pagohrehs, iszekahs no frehsla un usprasa: „lo gribi?“ — „Beenigs, schehligs apilahta kungs, atnahzu pee juhsu weselibas schehlastibas iuhgtees; ta un ta pagasta teesa u. t. pr. u. t. pr.“ Gudribas tehws staiga plateem sohleem pa istabu, klausahs un heidsoht ismet to bahrgu wahrdu: „now nefahdas peerahdischanas.“ — Schehlastibas metletajs usleek rubli us galda, kungs ussauz: „la, la ta leeta bij? stahsti wehl reis;“ — nu eet pahtari atkal no gala wakā. — „Peerahdischanas par Inapu;“ — tā apilahts. Wihrs nosek wehl 3 rubli papihri us galda. — „Tas nu gan waretu eet, — bet tur buhs dauds isdohfchanas par stempel-papihri, kanzelejas nau-das u. t. pr., — bet prohvesim, pastahsti man wehl reis taks beigas.“ — Wihrs stahstidams peeletek wehl weenu peeju rubli gabalu pee teem zueem. — Nu „apilahts“ ahtri galda gaxam eedams, uszehrt ar rohku us galda un fvarigi ussauz: „ja, us fcho funkti mehs winu fersim.“ Turflaht winsch ari to „funkti“ tik ristigi fakhris, ka wif trihs nandas papihri us reist no galda nohst, eebehg wina labata. — Nu juhs wa-reet eet, atnahzeet pa diwi nedetahm.“ — Pehz lahdahm deenahm suhdssetajs dabuhn no fawa „apilahta“ schahdu wehstuli: „Mi-lais draugs! Muhsu leeta eet it labi us preekfchu, bet it newis-toht tur ee-audsts weens jauns kups ohsols, kieu mehs tik ar fahdeem 25 zirteeneem waram nojirst; ja to nedarism, tad winsch aisehnobs mums nama durvis.“ — Gudris suhdssetajs faproht it labi, ko tas apfihme un aissuhta fawam „apilahtam“ wehl 25 rublus, ar lukeem schlehrschlus no nama durwim at-zirst. Bet kad nu heidsoht dabuhn finaht, ka augstala teesa suhdssetaju par wainigu atsinusi un pirmo spreediumu apfiprin-just, tad atplehsh muti no brihnumeem tik pat platu kā fawu tusscho naudas maku, — eet nu pee fawa „apilahta“ apwaizates, bet tas atbild: „Ja, redseet, fcho funkti juhs man nebi-rit ristigi usdewuschi, ko tur war dariht?“ — Wihrs noskah-wees eet mahjā un paldeewa weetā ussauz: „lai pikis parauj-tahdus faktineekus ar wifahm winu funfthem!“ Bet weens eet, ohirs deemschehl atkal nah!

(„Latv. aw.“)

Grahmatu fina.

Schahdas yreelsch flohlahm un mahzahm derigas grahmata ir babujamas manā pilnigā Latweeshu grahmatu-bohde Rihgā pee Pehtera-basnijas un zitas grahmatu-bohdes, kā Walkā, Walmeera, Bebis, Zelgawā, Leepajā u. z.: kā Slohlas-rulli, kas pehz slohlas-pahrvaldibas preelschrafsa ir taisli un slohlas nepeezeeschami wajadsigi, kā:

Deenu-rullis, rullis par nokawetahm deenahm, rullis pahri teem behrneem, kas atsflohlā nahk un zensuru-rullis. Behru-drangs. Pirma un ohtra data. Schi grahmata deht fawa bagatiga fatura un fastahdischanas ir it ihpachī flohlahm par jo derigu peedahwajama.

Dseesmu-krohns. 100 dseesminas us weenu un wairak balsim dse-damas, flohlas behrneem par labu appahdatas.

Dsihwibas zelsch no mahz. Brandi fastahdihs un Mahrt. Lutera masais latiksmus no Heerwagena.

Etnografija, tas ir: pasaules valstis tautas, winu dabas, eeraschās un dsihwe ar tahm wajadsigahm tur peederigahm slahm preefsch mahzahm un flohlahm. Sarakstis G. Dünnsberg.

Ihsa geografija no Bank.

Kanaunas jemes aprakstischna no G. G. G. Groon, Leelwahres un Leel-Jumpravomuischias mahzitaja.

Pamahzischana Kreewa waloda. Sarakstis Laubes Indrikis. Ohtra pahrlabota drusa.

Peelitums pee Mahjas weesa № 48, 27. November 1876.

Meera weeta pee Spirdinu esera.

(Statees № 45.)

„Es Jums pateizohs. Es nu gan Juhsu usdewumu faprohtu, bet gruhts, apnikdams winsch taischu ir.“

„To nefakeet wis,“ teiza Welis, daschadas glahsites ar kafineem isuemdams. „Redseet scho peleko fnuka lukanini — waj winsch pehz sawa stahwa ar sawu noleegto galwu, rahmo kusteschanohs, gaxo fnuki nelihdsinajahs tam leelakajam no wi- feem semes swahreem, elefantam? — Waj schis gaishchi veleka is brunu lukanis nelihdsinajahs pehz sawas isskates un kusteschanahs juhras brunu rupuzim? — waj ne-atrohdeet schai weenlihdsigā meesā, neweigā buhshanā lihdsibu ar breedi? —

Schis opalwederis ar sawu melnu isskatu isleekahs nomiris, kamehr winu apluhkojat, bet nogreeschatees no wina, tad winsch ir akal mundri us kahjahn, lai sawus nedarbus waretu dsicht; schi spigulodama galwa ar aseem, spizeem soh-beem, un tihgeram lihdsigu dabu, ariveenu us laupi-shanu un kaufchanu gluhnedams, waj tur wehl waijaga wairak sihmes, kahdeem, zilwekeem winsch falihdsinajams? — Bet pedohdeet, mana nopeetniba mani wed par tahti, Jums paleek garjch laiks.“

„Af, Wela kungs, ta jaw ir ta brangaka isskaidrofchana,“ Anna fazija, azis pateizigi us winu pazeldama, „jo tagad redsu, zif mas daschs us Deewa radijumeem luhko, ko daba winam lihds dewusi. Mehs no wineem dauds ko wareatum mahzitees.“

„Par wifam mahzitees, muhsu ihfu dshwofchanas lasku pehz dabas snameem likumeem baudihi, um tad meehgi mirt, ko meesa gitas buhshanās vahreedama jo prohjam dshwotu un dshwa paliktu wispahrigā pañaules buhshanā.“

„Un gars, dwehfele, Wela kungs?“ prafija Anna usmanigi.

„Dwehfele ir rohse fmarfscha,“ Welis fazija pehz ihfas apdohmaschanas. „Wina lapas, wina seedi paleek par pu-tleem un pelneem, bet fmarfschu fanem Deewa mihlestiba fa-wos sporaños un nef winu par semi prohjam, vahr juhras dshlumeem pee muhschigahm hwaigsnehm!“

„Juhs atraujatees, Juhs nesakat man pilnu pateeisibu, Wela kungs. Waj Juhsu azis ejmu par wahju preefch tam?“

„Kas ir pateefiba?“ winsch fazija, winas rohku fakerdams. „Eaujeet mon, ar scho muhschigi ne-isibinatu jautashanu atbildiht:“

„Ta angstaka pateefiba ir! — — — Te winsch peepeschti ap-stahjabs. Bashehs uslezhahs un flatijahs nemeerigi us labo un kreijo pusi. Ahtri ūga, lehzeeni atskaneja ais pakalnina. Tahtneks, kahds tals, no muischas, isspeedahs zaur kruhmeem un nolehma no sirga.“

„Mehs Juhs mellejam, zeeniga freilene,“ winsch teiza bes elpas. „Zeenigs kungs pehz Juhsu fuhta, nahzeet drihs us mahjahn, majora gafpascha —“

„Mani mahte!“ eefauzahs Anna.

„Zeeniga gafpascha ir ditti faslimufe.“

„Af, mana mahte! mana mahte!“

„Apmeerinajectees, Anna, paleezeet meerigi,“ Welis fauza winai pakat.

Bet wina jaw bij labu gabalu us preefch. Welis gahja winai ahtri pakat. Winsch runaja ar mihligeem, meerigeem wahrdeem un dewa winai rohku. Ta gahja abi flaki, fmuki

auguschi jaunee zilweki steigdamees us preefch var taisnako zetu no mescha ahrā, par lauku, zaur dahrsu.

Majors stahweja pee sahles durwju stendera preefpeedes, nobahlis, rohkas kruhleem us kruhlim falizis.

„Kur ir mahte? kas winai notizis?“ prafija Anna, no nemera drebbedama.

Majors lika pirkitus us muti un rahiija us sahli. Anna un Welis stahweja tagad winam blakam pee durwim.

Majora gafpascha guleja zelos nometuzechs weegla tumchā rihtu kleite, firmee mati isahrditi karajahs pahr lakkli. Ar wahjahm masahm rohahm wina tureja Kristus bildi apkampisi, to weenumehr butschodama un pee sawahm kruhlim, pee sawas peeres speesdama un zelos nemeerigi pastahwigi apkahrt libsdama.

„Winsch nahk — winsch nahk — apschehlojees preesteri! — flaweta efi Tu, jumprawa Marija! — Schehlastiba, ak schehlastiba, Tu flaweta ar teem tuhktostch sobbineem firbi, ar to behrinu pee kruhls — luhsu, luhsu! — Taws behrns, Taws Jesulinsch — es newaru schirtees — preesteri apschehlojees! — neschlik mani no ta behrna! — un tatschu — wina lahsti — wina lahsti!“

Ar to wina nokrita pee semes un guleja nekustedama.

Anna krehja tehwam goram, nometahs mahtei blakam zelos, apkampa winu raudadama un raudsija winu pazelt. Sli-maja nokratija matus no azim un flatijahs us sawu meitu ar stihwahm azim.

„Kas Tu efi? — Ha, Tu ta efi, ko winsch nolahd — prohjam, prohjam — behds prohjam no manim! — Tu efi pasudinata — Taws wahrs — pasufchana — Tawa mite melo, Tawa firbs deg — Tawa dwehfele ir nomiruse, ej prohjam no manim! — Preesteri, preesteri! stahwi man flakt, pafarga mani no scha grehiga feewefcha!“

Anna ismisufe flatijahs us Welis un majoru, kas ahtri wens ar ohtru runaja. Welis peenahza flakt un satwehra lehni nelaimigas gafpaschas rohku, wina gribaja winu atpatal gruhs, bet winsch tureja winas rohku zecti.

„Mums wina jaleek gulta, kamehr ahrste nahk,“ Welis fazija. „Waj wina jaw ilgi ir tahdā buhshanā?“

„No ta laika, kad wina no gulamas istabas isnahza — gandrihs diwi fundas,“ majors atbildeja. „Wina scho nakti now gulejuse un ariveenu Deewu luhgusi un raudajusi,“ ta deenesta meita faka, kas winas gulamam kambarim blakus gut.“

„Wina valiks meerigala,“ Welis teiza, „Wina drihs pere-truhs spehla.“

Un flimaja ari teesham noslihla pee Annas kruhlim. Wina gan ariveenu wehl kustinoja luhpas un atdarija pa laikam azis fajkuje, it ka sapni ap fewi flatidamees, Kristus bildi pee kruhlim speesdama. Bet pamasm wina sahla eemigt. Abi wihi pajehla winu un eeneja gulta. Ahrste ari atmazha, pahraudsija winu un parakstija apmeerinadamus dshreenius.

Welis fakhera majora rohku un iswillka winu zaur sahli dahrsā, lai wezais wihs druksu atpuhsto. Wini runaja ilgi mee- rigi vahr flimajas buhshanu, ko ahrste par leelu tizibas ne-meeri bij apsimejis.

„Es Jums nedrihstu flehpt, ka es flimibas isselschanohs dohmaju finaht,“ Welis teiza. „Es kawejohs, Jums to finamu dariht, jo nemas tik ahtru nelaimi nezereju. Tagad man jaruna.

Nemeet saſat ſcho wehſtuli, kaſ wakar neſinoht manas rohkas naſza — ſaſat."

Majors ſazija un ſazpeeda duſmigi to wehſtuli ſawā rohka.

"Ta tſchuhſta! — Ak tawu blehdibū! — Bameſtat man to wehſtuli, es winam traufſchobs pakat, winam man ja-at-bild, tam diwkahtigam blehdim!" majors iſſauza duſmigi.

"Es Jums zitadu padohmu dohtu, majora kungs," Welis ſazija meerigi, winam rohku ſneegdams. "Schis padohms nahk no dſikas lihdsvalibas preefsch Juhsu ſamilijas. Kaſ notizis, to ſatzhu newar zitadi greest. Gahdafsim vapreelſch par Juhsu gaſpaschas atweſelofchanohs. Raudſifim lauſchu runas apkluſinah, kaſ zaut to wehl wairak waretu zeltees un tafchhu nekahdus auglus neneſtu. Es dohmaju, Juhs ſuhtat mahlderim tuhlit wina leetas lihds ar ſcho wehſtuli uſ pils-ſehu pakat. Es eſmu pahrleezinahs, ka winſch tad Juhsu namā un ſchini apgabalā wairs nerahdiſees."

"Jums taſniba, pateeji, mans jaunais draugs," majors ſazija pehz ihſas apdohmaschanas, winam rohku ſrjnigi krati-dams. "Tad naheet un palihſat man to ahtri iſdariht. Naheet, es liſchhu tuhlit ſirgus juhgt un ſuhtichu wina leetas winam pakat."

— Ur to abi eegahja namā.

No ſchihſ deenās Welis bij katu deenu Egli muſchā, wina draudſiba ar majoru paſika katu deenu leelaka, wina ſatikſchanahs ar Annu draudſigaka. Gahdachana par majora gaſ-paschas atweſelofchanu ſawenoja ſchohs teizamohs zilvekus, un lai gan ſlimajas pilniga atſpirgſhana wehl tahlu rahi-jahs buht, tad tomehr wini apmeerinajahs ar ſlimibas pamafu atweegloſchanohs. Winas pirmes ahrprahſibas ſhimes wairs netapa manitas. Bet leelaku dalu par deenu wina ſehdeja gulta kaut ko ſrahdadama un lahdureiſ pat ar behrnigahm iſehlehm nodarbo danees un, ka iſlikahs, tad wina neko neſinaja, kaſ ar winu notizis jeb wehl notika. Ahrſte peeteiza, lai arweenu gahdajoht par nefrauſetu meeru un laiku un uſ-mudina ja uſ gaidiſhanu un wini gaidija. Laiks pagahja, deenās naſza un aſgahja, weenlihdiſgi, bes lahdeem laukeleem no ahrenes, bet peepilditi no meerigas ſadſihwes.

Pret wakar Welis ſtahweja, ka katu deenu, ta ari ſcho-deen pee Annaſleijas duewim. Winſch peertauweja lehni. Judite, glihtā knapā apgehrbā, ka wina ſchinis deenās arweenu preefsch wina bij naſkuſe, attaſija durwiſ un apſweizinaja wina ar preeka vihnahm azim. Welis apſtahjahs weenu azumelli, it ka kahdu wahrdū ar winas runaht gribedams. Bet ſlimaja ſahpiga ſteneſchana iſ ſambara mudinaja winu pee ſawa peenahkuma.

"Ak naheet — waj eſat jaw ſchē!" winſch ſauza ar ſahpju pilnu balsi winam pretim, kreifo rohku iſſteepdams; "ka at-tai neſchehligi zeefchū, nemat manu rohku!"

"Gjat meerigi, mihlo Jeſchinski, gan valks labaki," Welis ſazija ar meerinadamu balsi wina rohku ſakerdams. "Pa-neſat ar paſeetibū, ko Deews Jums uſlizis. Taſs dohmas, ka Deews pee mums dohma, lai nu buhtu labās jeb launās deenās, ir jaw apmeerinajchana deesgan."

"Deews, Deews!" ſlimajs waideja, wahjo gihmi no Wela nogreedsams, "to Juhs man ſakat, mans apmeerinatajs, mans iſpeſtitajſ. Starp mani un Deewu ir wiſ ſagalal uſ muhſchibū! Agraki!, ak agraki bij zitadi," winſch teiza tad meerigaki, "kad es wehl behrns biju bes grehkeem un maldifchanas, tad Deews uſ mani mihligi no debefim ſlatijahs, un es

ſkatijahs ar mihleſtibū uſ Winu — uſ mihtu Deewu; tagad wiſ ſpagalam ſtarp Deewu un mani."

Wezais to ſazija ar tahdu ſahpigu balsi, ka Welis neweena atbildeſ wahrda newareja atraſt.

Judite ſehdeja tumſchā ſambara ſaktā pee ſemes, rohkas preefsch waiga turedama.

"Schē — ſchē!" eefahla atkal ſlimajs ar ſawu labu rohku uſ ſirdi rahdidams, "ſchē tas ſehſch, kaſ mani no Deewa ſchekir — tur deg — tur wandahs tee ohdschi un grauſch mani, un Juhs — ak Juhs tas eſat, kaſ pee manis nahtat ka lahds engelis ar palihdsibū un apmeerinaſhanu, mihiſbu un lehnpvrahtibū — Juhs — Juhs eſat mans Deews — mans peſtitajſ un palihgs — un — ak, Juhs neſinat —"

Winſch apkluſa atkal, un tad no gultas vazeldamees winſch eefahla tſchukſtedams un bailigi uſ Juditi ſlatidamees runaht:

"Es gribu — man Jums jaſaka — bet mans behrns, mans nabaga behrns to nedrihleſ ſinah, til Juhs ween. Man eefchā deg un wandahs un grauſch — man Jums jaſaka pirms miſtu — un es nedrihleſtu miſt, eekam Jums to ne-efmu ſazijis. Nahzeet rihtā — nahzeet —"

Un nu winſch Welis pee ſewiſ nowiſka, tureja rohku preefsch wina mutes un eefchukſteja winam weenu wahrdū auſſis, no kam Welis ſabijeſ atpakai atlehza, it ka kahdu ſtahweja ſambara buhtu lohduſe.

"Jeſchinski!" winſch eekleedſahs.

"Kluſu, kluſu!" Jeſchinski ſteneja ſpilwenos atkriſdams. "Neweens to nedrihleſ ſinah — mans behrns ne — Judite ne! Nahzeet rihtu — rihtu —"

Un tad winſch apgreenahs un nowehrſa bahlo gihmi uſ ſee-nas vuſi, nahwigi veeguris ar aifflehtahm azim.

Welis wehl lauejahs. Winſch noleezahs pee ſlimaja un prafija un runaja ſtipri un lehni ar winu. Bet pa welti, Jeſchinski ſteneja, nekuſtejahs nemas. Bet wina kruhtis eefahla pamafam, weenadigi zilatees — winſch rahiſahs ee-miſtis buht. Welis pajehlaſ lehni un iſgahja ahrā, bahla, dſili aifgrahbts. Judite gahja winam aif duewim pakat. Ahrā wina ſakehra wina rohku un ſlatijahs ar tahdahm lubgda-mahm azim uſ winu, ka winſch paſika ſtahwoht un pilns lihds-zeelibas ohteu rohku uſ winas galwu uſliku un winai uſfmaidiſa. Tad wina aſarahm pluhſtoht nokrita zelos preefsch wina un ſpeeda wina rohku pee ſawahm lubpahm. Winſch pajehla winu. Wina bij dilti aifgrahbta. Wina rahiſija ar rohku uſ debefim, uſ Welis un uſ ſlima iſtabu un pajehla tad abas rohkas pret winu — waj ta bij lubgſchana, waj pateiziba? — Welis winu neſaprata un ſratija noschehloſdams galwu. Wina ſakehra rohkas un ſlatijahs uſ ſemi ka iſmifuje par ſawu welti vuhiſku, ka winam ſaprohtami newarejuſe iſteikt, un rahiſija tad atkal ſtipri tahtumā, til ſchehligi, til bailigi, ka Welis ſcho walodu uſ wiſadu wiſti waijadjeja ſapraſt.

"Man ja-eet prohjam no ſchējeenes prohjam? winſch prafija.

Wina rahiſija arweenu tahtumā, ſatwehra wina rohkas un ſspeeda taſs pee ſawahm kruhtim un rahiſija tad no jauna tahtumā.

"Man draud behdas? Ido kam? Man ja-eet prohjam no ſchējeenes?" winſch prafija uſmanigi.

Wina lohziſa wairak reiſes galwu, bet uſliku pirkſtu uſ muti un ſratija lehni galwu, ka kahdu ſtahweja ſambara buhtu lohduſe.

Welis weenu brihdi ſtahweja dohmiſi, neſinadams ko dariht. Tad winſch ſneeda winai rohku, ſspeeda to ar pateizigu, mihiſigu ſmaidiſhanu un gahja prohjam. Wina ſtahweja wehl

ilgi un skatijahs winam zaur schobgu flumigi pakal, tamehr winch va mescha zelu us Egli muischu aissgahja.

Welis bij prahktā par dauds fagrahbts un negahja teefcham us Egli muischu. Winch gahja lehni, dohmigi schlehrsu zaur beeso meschu us esera malu, tam weetā, kur mala stahwi no-kriht esera. Pee schilbs atstahas weetas Welis nofchahs un skatahs fapniodams pahr ne-ismehrojamu esera uhdens blahki.

Zaur tumsho wilnu krahfchanu skan winam arweenu lehni flimaja wahrdi ausis. Weens wahrds tikai, weens wahrds, noschmedams un tikai tukscha skana preeskj ziteem, preeskj wina zitadi mihestibas pilns un dahrgs, tagad skubinadams, draudams un wina aussis nejauki atskanedams lihds pat dñlako siids dibini. Zitadi tikai weens nesphezigs wahrds, bet tagad ar nepahrpbehjamu waru winu prohjam dñhdams no wina meera weetinas, no taks mihtas, weenigas weetinas, kas winam wiju doht apfohlja, pehz ka wina sapni ilgoju schees lainigas stundinās. Winch nedriksteja palikt, peenahkums speeda winu schirktees, kad winch negribeja jaunas behdas, jaunas sahpes teem uslīkt, kas winu tik mihtigi usnehmuschi un kuru widū winch — ak, jaw par dauds ilgi valizis. Winam waijadseja!

Ar to winch pazeblahs smagi, it ka lahma fmagā nafta us wina plezeem guletu. Bet schee plezi bij jauni un lun-kani un zeriba, mihestiba dewa wineem trihsfahrtigu spēhku. Winch nolehra esera malā un gahja ahitreem sohleem pa ihjako, lai gan gruhtako zelu gar esera malu us Egli muischu. Wilni skalojahs draudedami lihds pat wina tahsahn, uhdenu putni straidija ap winu un blaustijahs winam bailigi apkahrt, it ka gribedami winu no scha gahjeena atpakt baldiht. Bet winch bij drohfsch eelsch sawas apneinfchanahē un gahja ahtri sawam mehrkim pretim. Pehz zetortdalas stundas winch stahveja pee muhram lihdsigas esermalas un kahpa pa masahm trepitem augschā us dahrsu.

Winch gahja zaur dahrsu us sahli un peelsauveja. Zaur glahschudurwim winch redseja majoru un weenu winam tublit wehl nepashstamū fwechū zilwelk. Kad winch durvis attaisija, palika majors sahles widū stahwam un skatijahs tumfchi us semi. Tas fwechais, ko winch tagad passna, advokats Wanders, kas ari ta apgabala teefnesis bij, nahja winam pretim.

„Es nesajutu pirmo reisi, zik ruhki un gruhti tee peenahkumi ir, ko mans amats man usleek,” winch teiza weentefagi, „un es dauds par to buhtu ko dewis, jaunais draugs, kad man wini nebuhtu mana weza, gohdata drauga dñhwolli ja-isdara. Es zero, Juhs man schi darbu ne-apgruhtinaseet.”

Ar to winch panehma wairak rafsta gabalus, kas us galdu guleja, rohla un pagreesahs us Weli.

„Juhs feni fauzatees par Eshenu Weli?” winch prassja papihrs skatidamees.

Welis stahweja bahls, bet bes bailehm, rohlas frustim par fruktim salizis wina preeskjā.

„Eshens Welis,” winch atbildeja.

„Bet Juhs ihsis wahrds ir zitads. Juhs fonz Lorenzi Freiju? —”

„Lorenzis Freijs ir mans wahrds,” atteiza Freijs, ka mehs ari tagad sawā stahstā Weli fauksim.

„Juhs esat preeskj pufgada deht taks pee semkohpeja Franza Storvela padaritas fleykawibas apsuhdseti un us nahwi noteefati —”

„Bet par nepateeju!” Freijs teiza ar stipru balsi starpā. „Noteefati,” teefnesis teiza meerigi tahtak, „un esat no zee-tuma isbehgu schi —”

„Lai teefnescheem muhchiga noschehlo schana nebuhtu!” Freijs atteiza.

„Un esat pa tam schini apgabala ar fwechū wahrdi daschadas weetās usturejuschees. Jums teek zeeti pakal mellehts un mums ir no ta tagad par rohbeschahm aisaaidita jesuita preester Bernera peerahdihs, ka Juhs tagad pee mescha-lunga Rohdes usturotees. Waj Juhs leedsatees tas efoht, kas zaur schi awišt teek mellehts?” teefnesis prassja winam awišt preeskj azim turedams.

„Né,” Freijs atbildeja.

„Tad es Juhs Rehnina wahrdā sanemu zeeti un ūku, ka Jums man us J. lihds janahk; negribat Juhs man labprahfigi lihds nahkt, tad, man noschehlo joht, Juhs jaleek zaur ma-neem ūkla buhdameem schandarmeem faveet.”

„Tas now waijadsgs, teefnescha kungs. Es eefchū Jums labprahfigi lihds.”

„Tad eesim,” teefnesis fazija, fawus papihrs ūlasidams un zepuri un manteli panemdamis. „Es wehl weenreis luhsu pedohfchanu, ka man Juhs namā takhs nepatihkams darbs bij ja-isdara. Tagad ejmu gataws.”

„Bet man palaujat wehl weenu azumirkli watu, teefnescha kungs,” Freijs fazija pee majora pre-edams. „Juhs ūnat, ka Juhs ūnam ne-ejmu usmeklejis, Turowski kungs. Nejau-schi ar Jums ūtikohs, un vallaufsi Juhs ūmihligai usluhg-schanai ū nedriksteju attiunt, kad negribeju ūwi par neweiklu israhdditees. Es paliku ū ilgi, ūstibts — weenalga — un pat to ūschū tagad gruhti, ar manu dñhwibū warbūt. Bet — waj turat mani par wainigu pee ū grehka, par ū ūfuhdsehts?”

Majors skatijahs tumfchi ū ūsemi ū ūzeeta ūluſu.

„Juhs negribat runah, negribat atbildeht, talab ka teesa mani noteefajusi? — Tad dñhwojat ūfeli!”

Winch issteepa majoram rohku pretim. Bet schi stahweja weenu azumirkli ūkustedams, tad winch atgresa Freijam mu-guru un gahja, bes ka ū ūwinu ūneebuhtu ūpazehlis, no sahles ahrā.

Bet no ūtam ūtahwedamahm ūfama ūmbara ūriwim ū-nahja Anna ahrā. Lehni, ūhku bahla gahja wina Freijam ūklaht ū ūneedsa ūfawu ūrohku.

„Tad grību ū ūrunah, kad manam ūtewam ūnewena wahrdā preeskj Jums now, ūela kungs.” Anna fazija ū ūtiki ū ūkustimata ar drebedamu balsi. „Remeat manu ūrohku ū ūtahwedamahm ū ūjimi! — Es Juhs ūturu ū ūnewainigu ū ūta ū ūgrehka ū ūdarba, ko ū ūJums ū ūlikuchi. Remeat muhfu ū ūtateizibū ū ūpar Juhs ū ūvalihgu ū ūgruhtā ū ūstundās, ū ūpar Juhs ū ūlihsdalibū ū ūpee ū ūwifa ū ūta, kas mums ū ūusbruka, ū ūpar ū ūapmeirina ū ūchanu, ko Juhs ū ūtahbuhschana ū ūmums ū ūatnefa! Kad Jums ū ūtahdu ū ūapmeirina ū ūchanu ū ūdohtu, ū ūwina ū ūteiza ū ūtahwedamahm ū ūluhpahm ū ūtahk, ū ūtad ū ūatminat ū ūtakā ū ūstundinā, ū ūari ū ūtai ū ūwifgruhtā, ka ū ūes — ka ū ūmehs ū ūnekad ū ūne-ais-mirsism — ak, ka ū ūes Juhs ū ūnekad, ū ūnekad ū ūne-ais-mirsism —”

Wina ū ūspeeda ū ūnehdogu ū ūpee ū ūfawa ū ūno ū ūafarahn ū ūpahrypluhsdama ū ūwaiga ū ūun ū ūwina ū ūnowehrtahs, ū ūno ū ūnefalamahm ū ūfahpehm ū ūpahraemta.

Graud i un seedi.

Johzigs muhkiis.

Lazaroni Neapeles pilsfehtā wehl naw aismirfuschi kahdu muhki, kas leelu flawu no tautas bija eemantojis un tauta ari no wina bija dauds un daschadas mahzibas dabujufe dsirdeht.

Kahdu deenu brahlis Nokko, ta minetam muhkim bija wahrdas, tureja runu us tirgus-platscha un eeweschanas-wahrdus beidsa ar schahdeem wahrddeem: „schodeen es pahlrezzinachobs, waj juhs fawus grehkus ari pateesi noscheljotat.“ To fajijis winsch tureja tahdu sprediki, ka klausitajeem wisi mati sahka zeltees stahwu un wini metahs us faweeem zeleem un grehkus noschelodami sita pee fawahm fruhim. Pehdigi muhkiis issauza:

„Wisi, kas fawus grehkus noscheljotat, lai zet rohkas us augschu!“

Wifas rohkas us reisu pazehlahs us augschu, bes ka kahda nebuhtu pazelta.

„Sweeto engeli Mikeli,“ ta winsch tahtaku runaja, „kas tu ar dimanta sohbenu stahwi pee Deewa foeha-krehla, klaus manu balsi un nozeert katra leekula rohku, kura ix pazehluhahs us augschu, bes ka wina firds no sahtana darbeem buhtu atfazijufahs.“

Azumirkli nosfihdeja wisu rohkas us semi tik pat ahtri ka pirmak bija pazehluhahs.

Kahdu zitu deenu Noklam bija farunaschanahs ar kahdu Spaneeti, us kuru winsch johkodamees teiza, ka neweens Spaneeschu swehtais ne-efoht debesis un to winsch ta isskaidroja:

„Gefahkumā wairak juhsu semes lauschu bija debesis elasti, bet wini tuc smehkeja tik dauds zigarus, ka ziti fwehthee un engeli zaur tam tika apgruhinati un swehtais Pehteris wifadi galwu launja, ka waretu no fcheem smehketajeem wala tikt. Pehdigi winam eejchahwahs prahlā labs padohms. Winsch teiza us teem, ka ahrpus debesewahrteem tikfchoht notureta leela wehrschu-zihni-schanahs, un redsi! tuhlit wisi Spaneeschu fwehtajee steidsahs ahrā, lai waretu sawu mihlo wehrschu-kunedinu dabuht paskatitees. Tik lihds ka wini bija ahrā, Pehteris aisslehdsa debesu wahrtus zeeti un ne par fo wairs nebija peedabujams, lai weenu Spaneeti tikai debesis elasti.

J. Behrsinch.

Jauni brihnumi.

Franzija eetaifitas ta nosauktas katoļu universites (augstskolas), kas stahw tikai sem garidneeku wadischanas. Lai nu gan ultramontani wifadi nophuhlejahs, tad to mehr ar winu katoļu universitetehm negrib lahga weiktees, jo mas to mahzeltu wineem rohdahs. Tagad kahda Schweizes awise, us scho leetu sihmedansahs, raksta ta: „Lai waretu jauneklis peerunoht us eestahschanoħs katoļu universitetē, garidneeki fchahdu finu rakstuschi: „Lohti ieels klausitajem kahdu tukai tamdeht tik labu ekfameni nolikuschi, ka wini stahweja sem Lurdes Deewa mahtes (Marijas) apsargaschanas. Kahdas leelas katoļu skolas mahzelti bija sawas spalwas ar (Lurdes) brihnuma uhdenti apflapinajuschi, tee pirmee 22, kas pee ekfamenes gahja, sawu ekfameni brangi nolika, dauds no wineem wehl dabuja gohda-usflaweschanu. Pat zaur schahdahm finahm, ta faka augščham mineta Schweizes awise, katoļu universitetehm wehl deesgan mas to mahzeltu, jo Parīžē katoļu universitetei

tikai 163 studentu, samehr Parīžē šim pavifam ir 8150 studentu.“

Nedsi ka eet.

Kahda mahte, daudseem klahf efoht, leelijahs, ka wina fawu meitu ta efoht smalki usmahzijufe, ka ta prohtoht drehbes ar schahdeem un tahdeem trusuleem un lipinahm pehz jaunakahs mohdes schuht, ka tihi efoht fo brihnitees.

„Un tomehr wina,“ teiza weens, kas to dsirdeja un kas meitu labi pahrsinaja, „nemahk ne pate fewim sekes falahpiht.“

Diweem jaunelieem gabijahs pilsfehtā gar kahdu mahju eet, kur meitas skrohdereſchanu mahzijahs un kurahm bij tahds eeradums pa lohgu ahrā flatitees. To redsoht weens no wi-neem ohtru waizaja:

„Man tihi brihnumis, ka winas arween pa lohgu ahrā fkatahs.“

Ohtris atbildeja:

Nu tadehl, ka winas prezejamas.“

R. M.

Kas bija smekigaks?

Kahda weefnizā nupat kahds pavifam nedfirdehts notifikums atgadjahs. Minetā weefnizā atradahs pee busetes lohti klausita, jauna dahma, tē eenahza refnis, issalzis lunges, un — ka tew pikis — winsch (laikam ais preeka, ka tam brihw par politiku runah) to dahmu aprihja ar fawahm azihm.

Tawadu sakū-kahja.

Breefsch nu jaw wairak ne ka trihs gademeem ta notifikahs: Kahds parefnis lunges, kahdas noswinejis, isbrihnijahs, kad winsch pee bruhtes-kambara apmekleschanas atrada, ka wina seewai — bija sakū-kahja. — Un fchi sakū-kahja bija — winsch pats.

Par fo ihsti jarauđ.

Kahdam, kas bija preezejis pehz kahdas meitas un nebija to dabujis, ta fajija, lai winas deht neraudoht, jo wina ta-fchū fchō newaroh mihleht.

„It ihpafchi es jaw tamdeht raudu,“ jauneklis atteiza, „ka es efmū warejis mihleht tahdu, kas mani newar mihleht un pee manis nenahk.“

R. M.

Woj ta now qudra atbilde?

Skoħlotajs: „Tew, Zahni, esmu jaw dauds reis fajijis, ka tee wahrdi ir laika wahrdi, kur preefschā war lukt es, tu, winsch u. t. p. Skohlens: Ali! skohlotaja lunges, tad jaw tas wahrdi ehssels ar' ir weens laika wahrdas, jo no ta ari war fajjist: es ehssels, tu ehssels, winsch ehssels u. t. t. R. M.